

Wojewoda Pomorski

Gdańsk, 24 kwietnia 2026 r.

FB-III.431.34.2025.ZR

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gmina Sierakowice¹.

Przedmiot kontroli:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych z Funduszu Solidarnościowego.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych². Kontrola planowa, w trybie zwykłym przeprowadzona w trybie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 25 sierpnia do 12 września 2025 r. (z wyłączeniem dni: do 1 do 5 września).

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Mirosław Kuczkowski – Wójt Gminy Sierakowice⁴.

W okresie objętym badaniem funkcję Wójta Gminy Sierakowice pełnił⁵ również Pan Tadeusz Kobiela⁶.

¹ z siedzibą władz przy ul. Lęborskiej 30, 83-340 Sierakowice.

² tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530.

³ tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

⁴ Objął stanowisko 7 maja 2024 roku

⁵ Pełniący swoją funkcję od kadencji rozpoczętej w 1990 roku, do złożenia ślubowania przez nowo wybranego Wójta tj. do 7 maja 2024 roku.

⁶ Akta kontroli str. 13-40 – wyjaśnienie Wójta Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku - w sprawie adresu korespondencyjnego dotyczącego przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego w trybie art. 39 ustawy o kontroli – odpowiedź na pytanie nr 1).

Wydział Finansów i Budżetu

Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
tel.: 58 30 77 245, e-mail: wfb@gdansk.uw.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/uw-pomorski>

Skład zespołu kontrolującego:

Zbigniew Richert – inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku⁷.

Kontrolę wpisano do książki kontroli:

Dnia 25 sierpnia 2024 r. do książki kontroli w Urzędzie Gminy Sierakowice pod pozycją nr 6/2025 oraz do książki kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sierakowicach pod pozycją nr 16.

Ocena kontrolowanej działalności:

Pozytywna z uchybieniami.

Ustalenia:

Szczegółowy zakres kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 (dalej: Program lub AOON).

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, w oparciu o zapisy ewidencji księgowej w konfrontacji ze stanowiącymi podstawę do tych zapisów dowodami źródłowymi, wyciągami bankowymi oraz zawartymi umowami.

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sierakowicach⁸, tj. jednostce organizacyjnej Gminy Sierakowice, której gmina powierzyła realizację zadania objętego kontrolą. Kierownikiem GOPS w okresie objętym badaniem oraz w trakcie wykonywania czynności kontrolnych jest Pan Ryszard Klajn⁹.

W toku kontroli stwierdzono uchybienia, tj.:

- Brak wskazania w decyzji przyznającej dodatek specjalny, który sfinansowany został ze środków otrzymanych przez Gminę tytułem kosztów obsługi zadania – okresu, za który został przyznany.
- Formalne naruszenia warunków realizacji Programu poprzez niestosowanie zapisów zawartych w Umowie na realizację Programu oraz wymogach zawartych w wytycznych do tego Programu, tj. w szczególności:

⁷ akta kontroli str. 1 - Upoważnienie do kontroli nr 32/2025 z dnia 18 sierpnia 2025 r.

⁸ Z siedzibą przy ul. Lęborskiej 34, 83-340 Sierakowice

⁹ Zajmuje to stanowisko od 1 listopada 1999 roku - jako pełniący obowiązki Kierownika GOPS, a od 15 lutego 2000 roku - jako Kierownik GOPS.

- a) w zakresie konieczności poprawnego dokumentowania wykonywania doraźnych kontroli i monitorowania na miejscu świadczenia usług objętych Programem (w sposób uniemożliwiający weryfikację miejsca prowadzenia kontroli jak i jej czasu),

W związku z przedmiotem kontroli, w dniach 25 sierpnia 2025 r., skierowane zostały, za pośrednictwem GOPS, do Wójta Gminy Sierakowice zapytania dotyczące realizacji Programu z Funduszu Solidarnościowego¹⁰. Do treści pytań odnoszą się dalsze punkty niniejszego dokumentu. W odpowiedzi na pytania zostały złożone wyjaśnienia Gminy Sierakowice, w tym GOPS, oraz dokumenty, które zostały opisane w dalszej części niniejszego opracowania¹¹.

Prawidłowość wykorzystania środków z Funduszu Solidarnościowego

Umowa nr AOON-JST/40/2024 na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 (dalej zwana: Umową)

Przystąpienie Gminy Sierakowice do Programu:

Gmina Sierakowice 15 września 2023 r. złożyła wniosek o przystąpienie do Programu w edycji 2024 poprzez wygenerowanie wniosku o numerze 1152 w generatorze wniosków. We wniosku przewidziano udział 51 osób uprawnionych, w tym:

- 20 uprawnionych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z nieprawidłowością sprzężoną – tj. 840 godzin na osobę,
- 21 uprawnionych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – tj. 720 godzin na osobę,
- 7 uprawnionych z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z nieprawidłowością sprzężoną – tj. 480 godzina na osobę,
- 3 uprawnionych z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – tj. 360 godzina na osobę,

na łącznie 36.360 godzin asystencji.

W trakcie kontroli ustalono, że dane o ilości osób na potrzeby przedłożenia ww. wniosku GOPS ustalił na bazie prowadzonego roboczego wykazu osób objętych opieką i wsparciem GOPS, którzy potencjalnie mogą być objęci Programem tj. zawierający dane o uczestnikach wcześniejszej edycji Programu.

¹⁰ Akta kontroli str. 41-44 – pytania kontrolującego z 25 sierpnia 2025 roku w sprawie realizacji w Gminie Sierakowice w 2024 roku Programu z Funduszu Solidarnościowego,

¹¹ Akta kontroli str. 13-40 – wyjaśnienia Pana Mirosława Kuczkowskiego Wójta Gminy Sierakowice złożone do akt kontroli - złożone 28 sierpnia 2025 roku - w sprawie realizacji obu programów przez Gminę Sierakowice Programu z Funduszu Solidarnościowego,

We wniosku przyjęto koszt jednej godziny asystencji 50,00 zł, więc łączna wartość wniosku wyniosła 1.818.000,00 zł. Do momentu podpisania z Wojewodą umowy w sprawie realizacji ww. zadania jak i po jej zawarciu – wniosek był korygowany przez Gminę, głównie w zakresie liczby osób korzystających z usług asystenta.

Umowa na realizację Programu.

W związku z realizacją resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 (dalej Program AOON), Wojewoda Pomorski zawarł z Gminą Sierakowice umowę **nr AOON-JST/40/2024** z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2024 r. środków z Funduszu Solidarnościowego¹². Wskazana umowa została zawarta na podstawie art. 13 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

16 lutego 2024 r. GOPS na swojej stronie internetowej BIP zawarł informację o realizacji Programu oraz o podstawowych jego warunkach¹³.

Na realizację ww. zadania Wojewoda Pomorski zobowiązał się przekazać Gminie środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w łącznej kwocie 1.086.600,00 zł, w trzech transzach:

1. kwota 543.300,00 zł w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy;
2. kwota 271.650,00 zł w terminie do dnia 31 lipca 2024 r.;
3. kwota 271.650,00 zł w terminie do dnia 31 października 2024 r.

Ponadto na koszty związane z obsługą Programu przekazane miały zostać środki w wysokości 21.732,00 zł, w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy. Podsumowując Wojewoda Pomorski przekazał środki z Funduszu Solidarnościowego w łącznej kwocie 1.108.332,00 zł.

W umowie wskazano rachunek bankowy nr 53 8324 0001 0000 0329 2000 0050 jako właściwy do obsługi Programu¹⁴ tj., jako właściwy do przekazywania środków z Programu oraz do ponoszenia wydatków, zgodnie z warunkami umowy w szczególności zapisami § 3 pkt 5,6 i 7 umowy.

W związku z powyższą umową, Gmina miała realizować zadanie w zakresie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

¹² Akta kontroli str. 4 – umowa nr AOON-JST/40/2024 z dnia 7 lutego 2024.

¹³ Akta kontroli str. 45 – kopia informacji o Programie ze strony internetowej BIP GOPS. (dokument elektroniczny)

¹⁴ Akta kontroli str. 46-52 – historia operacji na rachunku bankowym wskazanym w umowie w 2024 roku.

- dzieci do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;

osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo traktowane na równi z wymienionymi orzeczeniami, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ze złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień Wójta Gminy Sierakowice wynika, że Gmina realizuje programy wsparcia z Funduszu Solidarnościowego poprzez jednostkę budżetową Gminy – **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach**, jako zadanie, które jest ujęte w statucie tej jednostki¹⁵. Dodatkowo ustalono, że Zarządzeniem nr 002/2024 Wójta Gminy Sierakowice z 2 stycznia 2024 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach, Wójt Gminy Sierakowice udzielił pełnomocnictwa Panu Ryszardowi Klajn do realizacji w Gminie Sierakowice między innymi Programu oraz do udzielania dalszych pełnomocnictw pracownikom GOPS w ramach realizacji tego Programu. Kierownik GOPS udzielił dalszego pełnomocnictwa do realizacji Programu Zastępcy Kierownika GOPS Pani Agnieszce Cichockiej (pełnomocnictwo z 2 stycznia 2024 r.) a następnie Zastępcy Kierownika GOPS Pani Karolinie Radowskiej – Jarząbek (pełnomocnictwo z 20 lutego 2024 r.)¹⁶.

Obsługa finansowa Programu:

Po podpisaniu umowy przez Gminę Sierakowice, środki finansowe dotyczące realizacji Programu z Funduszu Solidarnościowego wpływały na rachunek bankowy wskazany w umowie, a prowadzony przez GOPS. Jest to rachunek pomocniczy, nieoprocentowany, który to rachunek jest wykorzystywany również do obsługi Programu Opieka Wytchnieniowa – edycja 2024, Program ten jest również finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

Numer rachunku został wskazany w umowie dotyczącej realizacji Programu jako właściwy dla przekazywania środków z Programu na rzecz Gminy Sierakowice oraz właściwy do realizacji wydatków.

Z zapisów historii tego rachunku oraz z dokumentów dotyczących jego założenia wynika między innymi, że:

¹⁵ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 2.

¹⁶ Akta kontroli str. 53 – Kopia Zarządzeń dotyczących pełnomocnictw w realizacji Programu (dokument elektroniczny).

- z przedstawionego do kontroli potwierdzenia otwarcia rachunku pomocniczego nr 53 8324 0001 0000 0329 2000 0050 w Banku Spółdzielczym w Sierakowicach tj. szczegółowo z potwierdzenia zawarcia umowy na ten rachunek wynika, że umowę na ten rachunek zawarł GOPS 2 lipca 2019 r., jest to rachunek pomocniczy i nie jest oprocentowany¹⁷,
- Gmina Sierakowice otrzymała na rachunek (prowadzony przez GOPS) środki w 3 transzach na realizację Programu (w dniach: 27 lutego, 24 lipca i 14 października) oraz 1 wpłatę (w dniu 27 lutego) na koszty jego obsługi – to jest w terminach i w wysokościach wynikających z zawartej umowy między Wojewodą Pomorskim, a Gminą Sierakowice,
- historia rachunku służącego do obsługi przez GOPS Programu z Funduszu Solidarnościowego **nie wykazała powstania odsetek od środków zgromadzonych na tym rachunku**,
- z zapisów tego rachunku wynika, że **GOPS wyłącznie refunduje** wydatki, które dotyczyły kosztów realizacji Programu z Funduszu Solidarnościowego, w tym Programu objętego kontrolą,
- wg opisów zdarzeń na tym rachunku wynika, że GOPS dokonał 23 refundacji wydatków Programu na łączną kwotę 892.712,35 zł – to jest w wysokości zgodnej z wykazanymi wydatkami na realizację Programu, a pozostałe obciążenia rachunku dotyczą refundacji Programu Opieki Wytchnieniowej,
- GOPS dokonał zwrotu niewykorzystanych środków z realizacji zadania asystencji osobistej oraz w odpowiadającej im wysokości niewykorzystanych środków 31 grudnia kwot: 211.391,81 zł z tytułu niewykorzystanych środków na realizację Programu oraz 4.227,84 zł z tytułu niewykorzystanych środków na koszty obsługi Programu, to znaczy w wartościach wynikających ze sprawozdania oraz z ewidencji wydatków.

Ze złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień wynika¹⁸, że Gmina nie wykorzystwała środków finansowych w pełnej wysokości wskazując, że: *„Na niewykorzystanie w pełni zapotrzebowanych środków finansowych miało wpływ wiele czynników, m.in. zgon podopiecznych, pobyt w szpitalu, u rodziny (poza miejscem zamieszkania), wyjazd do sanatorium czy rehabilitację. Zwolnienia lekarskie opiekunek oraz różnica stawki za 1h/brutto osób zatrudnionych na umowę o pracę również wpłynęły na niewykorzystanie wszystkich*

¹⁷ Akta kontroli str. 54 – potwierdzenie otwarcia rachunku na rzecz GOPS dla numeru wskazanego w umowie. (dokument elektroniczny).

¹⁸ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 3).

środków finansowych. Osoby zatrudnione na umowę o pracę nie osiągają stawki 1h/brutto jaka została założona w Programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST edycja 2024”.

Należy równocześnie zauważyć, że mimo nie wydatkowania środków finansowych w pełnej wysokości, Gmina Sierakowice zrealizowała w edycji Programu na rok 2024 ilość godzin asystencji osobistej w wymiarze 21.533 w stosunku do 21.709 godzin przewidzianych we wniosku – to jest **osiągnęła 99,19% założonego efektu rzeczowego Programu przy wydatkach** na wynagrodzenia dla asystentów **na poziomie 80,61%** w stosunku do zaplanowanych¹⁹.

Realizacja Programu:

GOPS ewidencjonuje operacje dotyczące realizacji wydatków na koncie 130 według podziału na paragrafy wydatków²⁰, oraz na kontach zespołu 4 i koncie 011²².

Należy więc zauważyć, że GOPS stosował wymaganą ewidencję wydatków dla Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz wymogami Umowy.

Wykazane koszty realizacji Programu:

Zgodnie z danymi wynikającymi z zapisów wyodrębnionej dla Programu ewidencji GOPS:

- a) na realizację Programu w 2024 roku zakwalifikowano:
 - w § 4010 – 340.843,51 zł – na koszty refundacji części wynagrodzeń pracowników GOPS realizujących usługi asystencji;
 - w § 4110 – 126.550,34 zł – na koszty ZUS umów zlecenia i części z refundowanych umów o pracę;
 - w § 4120 – 11.806,34 zł – na koszty funduszu pracy od części z refundowanych umów o pracę;
 - w § 4170 – 394.920,00 zł – na koszty umów zlecenia z asystentami;
 - w § 4430 – 1.088,00 zł – na koszty ubezpieczenia NNW pracowników i zleceniobiorców,

tj. razem 875.208.19 zł, czyli w wysokości wykazanej w sprawozdaniu;

¹⁹ Akta kontroli str. 5 – Sprawozdanie z AOON

²⁰ Akta kontroli str. 55-88 – wydruki kont 130 dotyczących **realizacji Programu** z podziałem na paragrafy klasyfikacji budżetowej

²¹ Akta kontroli str. 89-96 – wydruki kont 130 dotyczących **obsługi Programu** z podziałem na paragrafy klasyfikacji budżetowej

²² Akta kontroli str. 97-144 – wydruki kont zespołu 400 i kontra 011 dotyczących **realizacji i obsługi Programu** z podziałem na paragrafy klasyfikacji budżetowej.

b) na koszty obsługi Programu w 2024 roku zakwalifikowano:

- w § 4010 – 8.404,01 zł – na koszty dodatków specjalnych;
- w § 4110 – 1.457,24 zł – na koszty ZUS od dodatków specjalnych;
- w § 4120 – 134,99 zł – na koszty funduszu pracy od dodatków specjalnych;
- w § 4210 – 7.507,92 zł – na zakup sprzętu komputerowego,

tj. razem 17 504,16 zł, czyli w wysokości wykazanej w sprawozdaniu.

Zgodnie z zasadami Programu, GOPS zapewniał usługi asystencji osobistej osobom uprawnionym w ramach Programu poprzez pracowników własnych albo poprzez osoby zatrudnione przez GOPS na umowę zlecenia.

Jak wynika z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli, GOPS zawierał umowy zlecenia z asystentami, których wskazywali wnioskodawcy²³. W pozostałych przypadkach GOPS zabezpieczał asystentów w ramach własnych pracowników zatrudnionych na umowę o pracę.

1) **Zatrudnianie na umowę zlecenia** osób, które zostały wskazane przez uprawnione osoby na zasadach wynikających z Programu

Na podstawie wykazu rozliczonych godzin asystencji za 2024 r. ustalono, że GOPS zawarł takich **umów 19 dla 35 uprawnionych**. Niekiedy ta sama osoba świadczyła usługi asystencji u więcej niż jednej osoby uprawnionej (maksymalnie dla 3 osób). W niektórych przypadkach u poszczególnych osób uprawnionych nastąpiła zmiana asystenta (np. z powodu rezygnacji i rozwiązania umowy zlecenia).

GOPS prowadził miesięczne zestawienia wykonanych usług asystencji u osób uprawnionych, zapewniające informacje zbiorcze oraz osobno dla każdej z umów zlecenia, jak również zawierające dane wykonanej usługi przez każdego z asystentów²⁴.

Zawarte przez GOPS umowy zlecenia w ramach Programu są w zakresie przedmiotu zlecenia takie same²⁵, tj. świadczenie asystencji osobistej zgodnie z zasadami Programu u wskazanej osoby/osób w określonej ilości godzin. W każdej z umów zlecenia są też uregulowane między innymi:

- okres jej obowiązywania (tj. od zawarcia, do połowy grudnia 2024 roku),
- źródło finansowania – tj. wskazanie, że środki pochodzą z Programu,

²³ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 11)

²⁴ Akta kontroli str. 145 - GOPS Sierakowice - zestawienie godzin asystenckich (zestawienie GOPS w formie arkusza kalkulacyjnego) .

²⁵ Akta kontroli str. 146 – umowy zlecenia dotyczące badanych wydatków – skompresowany plik ZIP (dokument elektroniczny)

- osobę uprawnioną do usługi asystencji, jej miejsce zamieszkania oraz ilość godzin asystencji odpowiadającą ilości godzin, jakie w informacji od GOPS otrzymała osoba uprawniona,
- wynagrodzenie 40 zł brutto za godzinę asystencji oraz maksymalną kwotę wynagrodzenia brutto wynikającą z pomnożenia ilości godzin objętych umową oraz kwoty ustalonej za godzinę,
- w przypadku zmiany ilości godzin asystencji u danego uprawnionego następowała zmiana (w formie aneksu do umowy) ilości godzin wskazana w umowie zlecenia oraz kwota maksymalnej umowy – aneksy w zakresie ilości godzin były zgodne z informacjami o zmianie ilości godzin, które były skierowane przez GOPS do osoby uprawnionej, w kontrolowanych przypadkach zmiany wynikały z wniosków osób uprawnionych o czasowe zwiększenie miesięcznych lub tygodniowych godzin asystencji. W żadnym przypadku z objętych kontrolą ilość godzin asystencji nie przekroczyła maksymalnej ilości określonej w Programie,
- do umów załącznikami są wzór karty realizacji usługi dla Programu oraz wzór rachunku.

Badanie kwalifikowalności wydatków na umowy zlecenia poniesione w Programie:

Do kontroli, zgodnie z zasadami Programu kontroli, wybrano co najmniej 20% wydatków. Drogą losową wybrano pierwszy miesiąc kwartału i do badania wybrano wydatki dotyczące każdego pierwszego miesiąca kwartału.

Objęto szczegółową kontrolą wydatki na umowy zlecenia za miesiące: styczeń, kwiecień, lipiec i październik.

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących stycznia²⁶:

- Zleceniobiorcy wystawili 9 rachunków, które wpłynęły do GOPS i zostały 1 lutego 2024 r. zatwierdzone przez pracownika socjalnego.
- Zleceniobiorcy wykazali wykonanie łącznie 560 godzin asystencji po 40 zł za godzinę brutto, u 20 uprawnionych tj. na wartość 22.400,00 zł brutto.
- 5 lutego 2024 r. została przygotowana lista wypłat dla tych 9 umów zlecenia na kwotę brutto 22.400,00 zł. oraz ZUS zleceniodawcy 3.857,30 zł.
- Wypłata należności z tytułu umów zlecenia nastąpiła w wysokości zgodnej z rachunkami na konta wskazane w tych rachunkach, z rachunku podstawowego GOPS.
- Refundacja wydatku z rachunku Programu nastąpiła 4 kwietnia 2024 r. w wysokości 26.257,30 zł.

²⁶ Akta kontroli str. 147 – kopia dokumentów dotyczących wydatków na umowy zlecenia dot. stycznia 2024 roku (dokument elektroniczny).

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących kwietnia²⁷:

- Zleceniobiorcy wystawili 7 rachunków, które wpłynęły do GOPS i zostały 26 kwietnia oraz 6 maja 2024 r. zatwierdzone przez pracownika socjalnego.
- Zleceniobiorcy wykazali wykonanie łącznie 623 godzin asystencji po 40 zł za godzinę brutto u 16 uprawnionych tj. na wartość 24.920,00 zł brutto.
- 6 i 8 maja 2024 r. zostały przygotowane dwie listy wypłat dla tych 7 umów zlecenia na kwotę brutto 24.920,00 zł. ZUS zleceniodawcy 4.321,12 zł oraz fundusz pracy i FS 244,02 zł.
- Wypłata należności z tytułu umów zlecenia nastąpiła w wysokości zgodnej z rachunkami na konta wskazane w tych rachunkach z rachunku podstawowego GOPS.
- Refundacja wydatku z rachunku Programu nastąpiła 26 czerwca 2024 r. w wysokości 29.485,14 zł.

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących lipca²⁸:

- Zleceniobiorcy wystawili 9 rachunków, które wpłynęły do GOPS i zostały 1 sierpnia 2024 r. zatwierdzone przez pracownika socjalnego.
- Zleceniobiorcy wykazali wykonanie łącznie 814 godzin asystencji po 40 zł za godzinę brutto u 19 uprawnionych tj. na wartość 32.560,00 zł brutto.
- 1 i 2 sierpnia 2024 r. zostały przygotowane dwie listy wypłat dla tych 9 umów zlecenia na kwotę brutto 32.650,00 zł., ZUS zleceniodawcy 5.534,93 zł oraz fundusz pracy i FS 274,40 zł.
- Wypłata należności z tytułu umów zlecenia nastąpiła w wysokości zgodnej z rachunkami na konta wskazane w tych rachunkach z rachunku podstawowego GOPS.
- Refundacja wydatku z rachunku Programu nastąpiła z 30 września 2024 r. w wysokości 38.369,33 zł.

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących października²⁹:

- Zleceniobiorcy wystawili 11 rachunków, które wpłynęły do GOPS i zostały 6 listopada 2024 r. zatwierdzone przez pracownika socjalnego.
- Zleceniobiorcy wykazali wykonanie łącznie 1239 godzin asystencji po 40 zł za godzinę brutto u 29 uprawnionych tj. na wartość 49.560,00 zł brutto.
- 6 listopada 2024 r. została przygotowana lista wypłat dla tych 11 umów zlecenia na kwotę brutto 49.560,00 zł. ZUS zleceniodawcy 8.593,68 zł, oraz fundusz pracy i FS 636,02 zł.

²⁷ Akta kontroli str. 148 – kopia dokumentów dotyczących wydatków na umowy zlecenia dot. kwietnia 2024 roku (dokument elektroniczny).

²⁸ Akta kontroli str. 149 – kopia dokumentów dotyczących wydatków na umowy zlecenia dot. lipca 2024 roku (dokument elektroniczny).

²⁹ Akta kontroli str. 150 – kopia dokumentów dotyczących wydatków na umowy zlecenia dot. października 2024 roku (dokument elektroniczny).

- Wypłata należności z tytułu umów zlecenia nastąpiła w wysokości zgodnej z rachunkami na konta wskazane w tych rachunkach z rachunku podstawowego GOPS.
- Refundacja wydatku z rachunku Programu nastąpiła z 5 grudnia 2024 r. w wysokości 58.789,70 zł.

Szczegółowo kontrolą wydatków w §§ 4170, 4110 i 4120 tj. na umowy zlecenia (i pochodne) zakwalifikowane do kosztów Programu **objęto kwotę 152.901,47 zł.**

Łącznie dokonano refundacji wydatków na podstawie 12 list dotyczących realizacji umów zlecenie w poszczególnych miesiącach. Łączna kwota wydatków ujęta w ewidencji konta 130 na paragrafie 4170 to 394.920,00 zł. Kwota ta **odpowiada 9.873 godzinom asystencji wykonanych** przez asystentów zatrudnionych na umowy zlecenia. Jednocześnie ustalono, że **suma wykazanych godzin we wszystkich kartach realizacji** wykazanych przez asystentów zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia **wynosi 9.881³⁰**, więc jest o 8 godzin wyższa niż suma godzin, za które GOPS zapłacił w 2024 roku. Ze złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień oraz załączników wynika, że rozbieżność ta powstała w rozliczeniu za miesiąc luty, w którym to jeden ze **zleceniobiorców wykazał w rachunku zlecenia 8 godzin mniej** asystencji wykonanych i wykazanych u jednego z uprawnionych, zaś jak wynika z kart realizacji za ten okres, asystencja był u tego uprawnionego wykonana o 8 godzin więcej, niż to wynika z podsumowania godzin wskazanych w tym rachunku. **Rozbieżność ta nie została wychwycona przez GOPS** na etapie weryfikacji rachunku i wartość zapłaconego rachunku do tej umowy zlecenia została poniesiona zgodnie z ilością godzin wpisaną do tego rachunku przez zleceniobiorcę^{31 32}.

2) Wykonywanie asystencji poprzez własnych pracowników GOPS.

Pozostałe godziny asystencji wykonywali pracownicy GOPS, zatrudnieni na podstawie umowy o pracę. Podstawą refundacji zakwalifikowanych do wydatków Programu był wykaz godzin asystencji zrealizowanej przez poszczególnych pracowników u osób uprawnionych.

Sposób ustalania wydatków zakwalifikowanych przez GOPS do kosztów pracowników wynika, z przedstawionych do kontroli dokumentów oraz ze złożonych w tej sprawie wyjaśnień przez głównego księgowego GOPS³³.

Ustalono na tej podstawie, że:

³⁰Akta kontroli str. 145 – wydruk arkusza prowadzonego przez GOPS - Ustalono na podstawie arkusza kalkulacyjnego prowadzonego przez GOPS i zawierającego dane przeniesione z wszystkich kart realizacji asystencji (w części dotyczącej umów zlecenia)

³¹ Akta kontroli str. 151– wyjaśnienie Kierownika GOPS różnicy 8 godzin.

³² Akta kontroli str. 152– załączniki do wyjaśnienia Kierownika GOPS różnicy 8 godzin (dokument elektroniczny)

³³ Akta kontroli str. 153 – wyjaśnienia Głównego księgowego GOPS z 3 września 2025 roku w sprawie sposobu ustalania wysokości refundacji kosztów wynagrodzeń z Programu wraz z załącznikami (dokument elektroniczny).

- GOPS prowadzi miesięczne zestawienia wykonanych usług asystencji u osób uprawnionych i zrealizowanych osobno przez każdego z pracowników GOPS, zawierające dane wykonanej usługi przez każdego z asystentów u wyznaczonego uprawnionego.
- Następnie sporządzany jest wykaz zawierający ilość godzin asystencji w miesiącu dla każdego z pracowników. Z wartości brutto umowy o pracę każdego z pracowników wyliczany jest średni koszt godziny pracy brutto tego konkretnego pracownika. Koszt brutto tej godziny jest porównywany – tj. czy nie przekracza 50 zł brutto za godzinę (do wysokości wynikającej z Programu).
- Tak obliczona konkretna wartość średniego kosztu godziny pracy konkretnego pracownika w danym miesiącu jest mnożona przez ilość godzin zrealizowanej asystencji przez tego pracownika w ramach Programu. Stanowi to koszt refundacji dla konkretnego pracownika ze środków Programu.
- Lista wypłat pracowników GOPS zawiera sumę wszystkich kwot ustalonych dla poszczególnych pracowników realizujących bezpośrednio usługi asystencji w ramach Programu w danym miesiącu.
- Następnie koszty pracy są obliczane proporcjonalnie dla wydatków ZUS i Funduszu Pracy.

Metoda taka jest stosowana przez cały okres realizacji Programu dla wszystkich kosztów pracy pracowników GOPS, refundowanych jako koszty Programu.

Badanie kwalifikowalności wydatków na refundację kosztów umów o pracę pracowników GOPS wykonujących usługi asystencji.

Zgodnie z wybraną losowo/statystyczną metodą objęto szczegółową kontrolą wydatki dotyczące umowy o pracę za miesiące: styczeń, kwiecień, lipiec i październik:

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących stycznia³⁴:

- Uwzględniono część kosztów pracy **13 opiekunów** zatrudnionych przez GOPS, którzy w tym miesiącu wykazali realizację **918 godzin** asystencji u 22 osób uprawnionych – zgodnie z kartami realizacji asystencji.
- Zakwalifikowano następujące koszty pracy: to jest w części odpowiadającej ilości godzin zrealizowanych przez tych pracowników w ramach Programu, czyli część wynagrodzenia z § 4010 w wysokości 26.806,56 zł, odpowiadającej im wartości składek ZUS z § 4110 w wysokości 4.616,10 zł oraz funduszu pracy z § 4120 w wysokości 593,49 zł., więc łącznie 32.016,15 zł.

³⁴ Akta kontroli str. 154 – kopia dokumentów dotyczących refundacji wynagrodzeń GOPS zakwalifikowanych do kosztów programu w styczniu 2024 roku (dokument elektroniczny).

- Wydatek z rachunku bankowego właściwego do obsługi Programu nastąpił w formie refundacji 22 kwietnia 2024 r.

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących kwietnia³⁵:

- Uwzględniono część kosztów pracy **12 opiekunów** zatrudnionych przez GOPS, którzy w tym miesiącu wykazali realizację **1108,5 godziny** asystencji u 26 osób uprawnionych – zgodnie z kartami realizacji asystencji.
- Zakwalifikowano następujące koszty pracy: to jest w części odpowiadającej ilości godzin zrealizowanych przez tych pracowników w ramach Programu, czyli część wynagrodzenia z § 4010 w wysokości 32.419,35 zł, odpowiadającej im wartości składek ZUS z § 4110 w wysokości 5.621,51 zł oraz funduszu pracy z § 4120 w wysokości 716,35 zł., więc łącznie 38.757,21 zł.
- Wydatek z rachunku bankowego właściwego do obsługi Programu nastąpił w formie refundacji 26 czerwca 2024 r.

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących lipca³⁶:

- Uwzględniono część kosztów pracy **14 opiekunów** zatrudnionych przez GOPS, którzy w tym miesiącu wykazali realizację **995,5 godzin** asystencji u 26 osób uprawnionych – zgodnie z kartami realizacji asystencji.
- Zakwalifikowano następujące koszty pracy: to jest w części odpowiadającej ilości godzin zrealizowanych przez tych pracowników w ramach Programu czyli część wynagrodzenia z § 4010 w wysokości 26.512,77 zł, odpowiadającej im wartości składek ZUS z § 4110 w wysokości 4.597,32 zł oraz funduszu pracy z § 4120 w wysokości 608,38 zł., więc łącznie 31.718,47 zł.
- Wydatek z rachunku bankowego właściwego do obsługi Programu nastąpił w formie refundacji 30 września 2024 r.

Ustalono w zakresie wydatków dotyczących października³⁷:

- Uwzględniono część kosztów pracy **14 opiekunów** zatrudnionych przez GOPS, którzy w tym miesiącu wykazali realizację **1289 godzin** asystencji u 26 osób uprawnionych – zgodnie z kartami realizacji asystencji.
- Zakwalifikowano następujące koszty pracy: to jest w części odpowiadającej ilości godzin zrealizowanych przez tych pracowników w ramach Programu, czyli część wynagrodzenia z § 4010 w wysokości 34.244,02 zł, odpowiadającej im wartości

³⁵ Akta kontroli str. 155 – kopia dokumentów dotyczących refundacji wynagrodzeń GOPS zakwalifikowanych do kosztów programu w kwietniu 2024 roku (dokument elektroniczny).

³⁶ Akta kontroli str. 156 – kopia dokumentów dotyczących refundacji wynagrodzeń GOPS zakwalifikowanych do kosztów programu w lipcu 2024 roku (dokument elektroniczny).

³⁷ Akta kontroli str. 157 – kopia dokumentów dotyczących refundacji wynagrodzeń GOPS zakwalifikowanych do kosztów programu w październiku 2024 roku (dokument elektroniczny).

składek ZUS z § 4110 w wysokości 5.937,91 zł oraz funduszu pracy z § 4120 w wysokości 770,85 zł., więc łącznie 40.952,78 zł.

- Wydatek z rachunku bankowego właściwego do obsługi Programu nastąpił w formie refundacji 29 listopada 2024 r.

Szczegółowo kontrolą wydatków w §§ 4010, 4110 i 4120 tj. na refundację umowy o pracę w części zakwalifikowanej do kosztów Programu **objęto kwotę 143.444,61 zł.**

Jak wynika z zapisów arkusza kalkulacyjnego prowadzonego przez GOPS, w którym zebrano wszystkie dane dotyczące ilości godzin asystencji wykonanych w ramach Programu, w tym między innymi z podziałem na pracowników realizujących asystencję w 2024 r. — **16 pracowników GOPS** realizowało usługi asystencji w różnych miesiącach **w łącznej ilości 11.652 godzin.**

Łączne dane o ilości godzin asystencji są zgodne z ilością godzin wskazaną w Sprawozdaniu z realizacji Programu za 2024 rok i jest to 21.533 godzin w stosunku do 21.709 godzin, które były objęte planem.

3) Koszty ubezpieczenia OC i NNW

Ustalono, że GOPS do kosztów realizacji Programu zaliczył również wydatek w wysokości 1.088,00 zł poniesiony z tytułu ubezpieczenia i opłaty polisy NNW wszystkich asystentów realizujących usługę w okresie realizacji usługi. W przypadku zawierania nowych umów zlecenia w trakcie roku, dokonywana była aktualizacja załączników do polisy, tak żeby obejmowała wszystkich zleceniobiorców i pracowników realizujących usługi asystencji. Wydatek ten jest zgodny z zasadami Programu oraz nie przekracza limitu na asystenta.

Ustalono również, że zleceniobiorcy i pracownicy GOPS realizujący Program objęci są również obowiązkową polisą OC, która została zawarta i opłacona ze środków własnych przez Urząd Gminy, więc GOPS nie wykazał kosztów tej polisy w ramach wydatków Programu.

Wydatek objęty kontrolą **w § 4430 to 1.088,00 zł.**

łącznie objęto badaniem szczegółowym kwotę 297.434,08 zł wydatków zakwalifikowanych przez GOPS do Programu.

Poprawność realizacji Programu oraz dokumentowania wykonanej asystencji.

GOPS prowadził elektroniczny rejestr spraw, w formie arkusza kalkulacyjnego, w którym odzwierciedlane były między innymi dane o uprawnionych osobach zarejestrowanych do Programu w edycji 2024 roku³⁸. Wykaz ten zawiera między innymi komplet informacji o rocznych limitach przysługujących tym osobom oraz o miesięcznych ilościach godzin asystencji zrealizowanej u poszczególnych uprawnionych. Rejestr osób zakwalifikowanych w trakcie 2024 roku zawierał 65 nazwisk. Zgodnie z wymogami programu kontroli, badaniem objęto minimum 20% wniosków. Wylosowano nr 1 jako numer początkowy i objęto badaniem ten numer początkowy i każdy kolejny 5 numer z listy, tj. nr 6, 11, ... 61.

Ustalono, że GOPS prowadziłteczki zawierające komplety dokumentów osobno dla każdego z uprawnionych zakwalifikowanych do Programu, tj.: od złożenia karty zgłoszenia, poprzez informacje o przyznanej pomocy z Programu (i ewentualnych zmianach) oraz kolejno wszystkie karty realizacji w danym roku.

Kontrolą szczegółową objęto wszystkie dokumenty dotyczące 13 wybranych spraw³⁹.

W wyniku **kontroli złożonych kart zgłoszeniowych** do Programu stwierdzono, iż:

- we wszystkich przypadkach karty zgłoszenia zawierały kopię decyzji orzekającej o stopniu niepełnosprawności,
- GOPS informował wnioskodawców o wynikach weryfikacji kart zgłoszeniowych do Programu pisemnie, tj. przedstawiając wnioskodawcy dokument informujący o ilości godzin przyznanych z Programu, które odpowiadały ilości godzin zawartych we wniosku,
- karty zgłoszeniowe były przygotowane kompletnie, na poprawnych drukach, podpisane przez osoby składające wniosek,
- w przypadku, gdy w kartach zgłoszeniowych, które składały osoby uprawnione do skorzystania z usług asystenta osobistego wskazano dane opiekuna do realizacji usług, GOPS zatrudniał wskazaną osobę we wniosku na podstawie umowy zlecenia,
- gdy osoby uprawnione nie wskazały opiekuna do realizacji usług asystencji osobistej, GOPS kierował osoby, które zatrudniał do realizacji opieki.

W wyniku **kontroli kart realizacji** usługi asystencji stwierdzono, że:

- nie doszło do przekroczenia maksymalnej ilości godzin przyznanej na każdego z uczestników uprawnionych i zakwalifikowanych do Programu oraz nie było przypadku

³⁸ Akta kontroli str. 158 - wykaz 65 osób objętych asystencją w edycji Programu na 2024 rok (dokument elektroniczny)

³⁹ Akta kontroli str. 159 – Opracowanie własne - podstawowe dotyczące badanych 13 przypadków w zakresie ich zgodności z zasadami Programu i Umowy (dokument elektroniczny).

przyznania ilości godzin ponad limity maksymalne określone dla poszczególnych kategorii osób wskazanych w Programie,

- na kartach realizacji usługi asystencji są podpisy potwierdzające wykonanie usługi przez osoby zatrudnione przez GOPS do Programu lub na podstawie umów zlecenia,
- karty realizacji programu były podpisane przez osobę uprawnioną lub opiekuna, oraz przez asystenta,
- karty realizacji programu zawierały dane o ilości godzin asystencji oraz zgodnie z zasadami Programu, jednak w toku ich analizy stwierdzono następujące uchybienia:
 - a) brak podpisu osoby uprawnionej na jednej karcie z realizacji usługi w dniu 8 lutego 2024 r. , potwierdzającej wykonanie asystencji w jednym dniu (na kilkanaście dni z wykazanych w tej karcie) – dotyczy karty pracy za luty asystencji wykonanej u osoby uprawnionej Pana M.L.⁴⁰. Jednak wskazać należy także, iż pomimo braku podpisu uczestnik programu potwierdził zgodność karty realizacji usług asystencji osobistej – tj. podsumowanie miesięczne.

Badanie kosztów obsługi Programu, które wykazane zostały przez GOPS w edycji 2024 roku.

W części dotyczącej kosztów poniesionych przez Gminę, GOPS wykazał wydatki na⁴¹:

- **Dodatki specjalne** oraz pochodne przyznane 5 pracownikom w wysokości **łącznie 9.996,24 zł brutto**.

Wydatek w wysokości 8.404,01 zł dotyczył wypłaty w grudniu 2024 r. dodatków jednorazowych **w formie dodatku specjalnego** oraz 1.592,23 zł pochodnych oraz kosztów pracodawcy, od wypłaconych 5 pracownikom GOPS dodatków z tytułu zwiększenia obowiązków, wynikających obsługi Programu w edycji 2024 r..

Zgodnie z Decyzjami Kierownika GOPS dodatek ten został przyznany pracownikom:

- zastępcy kierownika GOPS (K.R-J) – **osoba ta ma w zakresie czynności realizację Programu** (na podstawie Upoważnienia Kierownika GOPS z 2 stycznia 2024 r.),
- głównemu księgowemu GOPS (S.W.) – **osoba ta ma w zakresie czynności realizację Programu** (na podstawie zakresu czynności głównego księgowego jst oraz wyjaśnień w sprawie realizacji przez GOPS Programu, jako zadania statutowego GOPS),
- starszemu inspektorowi (M.B.) – w zakresie czynności nie ma wskazanych wprost zadań z Programu,

⁴⁰ Akta kontroli str. 160 – Kopie wybranych dokumentów ze sprawy Pana M.L. (dokument elektroniczny).

⁴¹ Akta kontroli str. 161 – kopie wybranych dowodów dotyczących kosztów obsługi Programu (dokument elektroniczny)..

- pomocy administracyjnej (N.A.) – w zakresie czynności nie ma wskazanych wprost zadań z Programu,
- pracownikowi socjalnemu (A.K.) – w zakresie czynności nie ma wskazanych wprost zadań z Programu.

Ustalono również, że naruszony został § 12 ust. 3 Regulaminu wynagradzania GOPS poprzez to, że w decyzjach Kierownika GOPS przyznających dodatek nie wskazano okresu na jaki został przyznany dodatek specjalny⁴².

Należy także zwrócić uwagę, iż czynności wykonywane w zakresie zadania objętego kontrolą (Program Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością) miały charakter przewidywalny (Gmina знаła zapisy Programu i miała wiedzę na temat koniecznych do realizacji zadań) i powtarzalny (realizowano kolejną edycję ww. Programu), stąd w ocenie tutejszego Urzędu przyznany dodatek specjalny został w pewnym stopniu wypłacony pracownikom wykonującym stałe, codzienne obowiązki wynikające z ich zakresu czynności.

Wydatek w zakresie wysokości dodatków był zgodny z decyzjami Kierownika GOPS o ich przyznaniu oraz został zrealizowany w wysokości zgodnej z listą płac. Wypłaty dodatków nastąpiły w grudniu 2024 r.

- **Zakupy sprzętu komputerowego**

GOPS dokonał zakupów wyposażenia zakwalifikowanego jako koszt obsługi Programu w 2024 r. tj.:

- zestawu: komputer stacjonarny i monitor o łącznej wartości **3.425,55 zł** oraz pakietu oprogramowania biurowego za **1.179,57 zł** (z opisu wydatku wynika, że z przeznaczeniem dla pracownika GOPS realizującego Program),
- jednego laptopa za kwotę **2.902,80 zł** (z opisu wynika, że z przeznaczeniem dla zastępcy kierownika GOPS nadzorującego Program).

Zważywszy na okoliczność, że laptop został zakupiony na stanowisko pracy zastępcy kierownika nadzorującego zarówno pracowników realizujących Program, jak i innych pracowników GOPS i wykonujących inne zadania GOPS, wydatek ten jak i zestaw (komputer stacjonarny i monitor), który przeznaczony był dla pracownika, który realizował nie tylko zadanie związane z realizacją Programu Opieka wytchnieniowa, powinien zostać rozliczony (sfinansowany ze środków przeznaczonych na pokrycie kosztów realizacji zadania) wyłącznie w części odpowiadającej udziałowi, w jakim dane wyposażenie służyło do obsługi przedmiotowego zadania.

⁴² Akta Kontroli str. 162 - Zarządzenie nr 18/2024 Kierownika GOPS w Sierakowicach z 18 listopada 2024 roku. - § 12 reguluje zasady dodatku specjalnego (dokument elektroniczny).

Łączna wartość wydatków GOPS objętych badaniem i zaewidencjonowana do kosztów obsługi Programu to 17.504,16 zł i jest zgodna z ewidencją dla zadania na wyodrębnionych kontach 130 w §§ 4010, 4110, 4120 i 4210 oraz z kwotą wydatków na obsługę Programu wykazanych w sprawozdaniu. Koszty obsługi Programu zakwalifikowane przez GOPS nie przekraczają limitu 2% wydatków na koszty realizacji usług asystencji.

Pozostałe ustalenia.

a) Kontrola i monitorowanie Programu w miejscu realizacji usługi asystencji:

Zasady realizacji Programu przewidują, iż Gmina jako realizator tego Programu zobowiązana jest do doraźnej kontroli i monitorowania świadczonych usług asystencji osobistej w miejscu ich realizacji. W związku z tym skierowane zostało zapytanie o sposób realizacji przez Gminę obowiązków wynikających z Programu. Ze złożonej odpowiedzi i wyjaśnień⁴³ oraz przedstawionych dokumentów wynika, że GOPS wykonywał w 2024 r. 72 kontrole i 3 monitoringi usług.

GOPS prowadził odrębną listę roboczą osób objętych opieką oraz odnotowuje w niej fakt przeprowadzania kontroli usługi lub monitoringu na miejscu. Wynika z niej, że u każdego podopiecznego odbyła się jedna lub dwie kontrole na miejscu. Kontrola nie była przeprowadzona w sytuacji, gdy na przykład podopieczny zrezygnował z usługi w trakcie roku, ale najczęściej z powodu zgonu podopiecznego w trakcie 2024 r.

Do szczegółowego badania wybrano drogą losową nr 3 z listy uprawnionych oraz kolejno numery: 13, 23, 33, 43, 53 i 63, w celu weryfikacji sporządzonych dokumentów z tych kontroli na miejscu realizacji usługi.

W wybranych z listy nazwiskach:

- w dwóch przypadkach nie było kontroli na miejscu z uwagi na zgon podopiecznego,
- w dwóch przypadkach kontrolę u tego samego podopiecznego przeprowadzono w dwóch różnych miesiącach,

więc badaniem objęto 7 protokołów z kontroli⁴⁴.

Ustalono, że w każdym przypadku kontrola była prowadzona w miejscu wykonywania opieki (na co wskazuje podpis podopiecznego) – **jednak miejsce to w protokole nie jest wskazane**. Nie jest też wskazana godzina wykonywania kontroli, co utrudnia porównanie danych z protokołu kontroli, z danymi wykazanymi w kartach realizacji asystencji za ten dzień. W kontroli uczestniczyli oraz podpisali protokół kontroli: pracownik socjalny GOPS, asystent, podopieczny uprawniony do asystencji i niekiedy domownicy. Następnie protokół

⁴³ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 10).

⁴⁴ Akta kontroli str. 163 – kopie protokołów kontroli GOPS realizacji usługi na miejscu wybrane do kontroli (dokument elektroniczny) .

zatwierdzał kierownik GOPS. W żadnym z 7 protokołów kontroli, ani pracownik socjalny dokonujący kontroli na miejscu, ani kierownik GOPS – który zatwierdzał protokół, nie odnotowali uwag do usługi asystencji wykonywanej u osoby uprawnionej.

b) Zapewnienie minimalnej dostępności uczestnikom Programu:

Na podstawie złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień⁴⁵ oraz Raportu o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego GOPS z 1 stycznia 2025 r., jak również załączonej do wyjaśnień Deklaracji dostępności GOPS (zaktualizowanej na 24 marca 2025 r.) ustalono, że **GOPS zapewnia dostępność minimalną w większości obszarów** zgodnie z wymogami Umowy, za wyjątkiem zapewnienia częściowej zgodności swojej strony internetowej z wymogami ustawy oraz brakiem zapewnienia tłumaczenia języka migowego tej strony.

c) Wydatkowanie środków przeznaczonych na Program AOON za pośrednictwem rachunku bankowego.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż wydatki związane z realizacją przedmiotowego Programu były ponoszone za pośrednictwem wskazanego w umowie rachunku bankowego. Rachunek wskazany w umowie jest rachunkiem prowadzonym przez GOPS, jednak dotyczył on operacji dla dwóch programów z Funduszy Solidarnościowego, w których Gmina wzięła udział tj. Programu objętego kontrolą oraz Programu Opieki Wytchnieniowej w edycji 2024 – tak, jak to opisano powyżej.

Realizacją Programu zajmował się GOPS, który otrzymywał środki bezpośrednio na ten rachunek i realizował wszystkie wydatki dotyczące Programu **w formie refundacji**. Tym samym wydatkowanie środków odbywało się z wykorzystaniem rachunku bankowego wskazanego w umowie zawartej z Wojewodą.

d) Kontrola wyeliminowania podwójnego finansowania usług opiekuńczych z innych programów.

Na podstawie wyjaśnień⁴⁶ ustalono, że Gmina weryfikuje wyeliminowanie podwójnego finansowania usług w ramach Programu oraz w tym samym czasie z innych programów poprzez weryfikację i ustalanie harmonogramów wykonywanych usług w szczególności tak, aby godziny wykonywania usługi asystencji były inne, niż usług opiekuńczych np. realizowanych z Programu Opieka Wytchnieniowa – edycja 2024, w szczególności nawet w taki sposób, aby kontrolować konieczny czas przejazdu między poszczególnymi uprawnionymi.

e) Działania informacyjne i promocyjne Programu AOON.

⁴⁵ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 6)

⁴⁶ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 9)

Umowa z Wojewodą Pomorskim nr AOON-JST/40/2024 z dnia 7 lutego 2024 r. w § 5 zobowiązywała do podejmowania działań informacyjnych dotyczących finansowania zadania, ze środków Funduszu przyznanych w ramach Programu, zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych.

Wskazane wyżej rozporządzenie zobowiązuje podmiot realizujący zadanie finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych między innymi do podjęcia działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przez umieszczenie plakatu informacyjnego w przypadku realizacji projektów społecznych obejmujących przedsięwzięcia socjalne. Zgodnie z § 6 ust. 4 przywołanego rozporządzenia, plakat informacyjny jest wyeksponowany do dnia rozliczenia projektu. W związku z powyższym, w toku czynności kontrolnych, nie było możliwości sprawdzenia, czy Gmina wypełniła ww. obowiązek informacyjny z uwagi na fakt, iż zgodnie z ww. rozporządzeniem plakat informacyjny musiał być wyeksponowany **do dnia rozliczenia projektu**. Jednocześnie na podstawie wyjaśnień⁴⁷ oraz informacji uzyskanych od kierownika GOPS ustalono, że w okresie realizacji Programu na tablicy ogłoszeń GOPS zamieszczony był plakat informacyjny o treści odpadającej warunkom wymogów umowy⁴⁸. Odpowiednio w okresie realizacji czynności kontrolnych w GOPS kontrolujący stwierdził, że w tablicy ogłoszeń GOPS zamieszczony jest plakat w formacie A3 informujący o realizacji przez GOPS umowy w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 o wartości dofinansowania 1.034.609,66 zł.

Jednocześnie kontrolujący stwierdził wypełnienie obowiązku informacyjnego wynikającego z § 2 pkt 3 ww. rozporządzenia, poprzez to, że GOPS na swojej stronie internetowej BIP <https://gops.sierakowice.ibip.pl/public/print/?id=265532>⁴⁹ zamieścił 16 lutego 2024 r. informacje zgodnie z dyspozycjami zawartymi w § 7 ww. rozporządzenia, w szczególności zawarł informacje o realizacji Programu w edycji 2024 roku, które wypełniają warunki wynikające z ww. rozporządzenia, tj. między innymi zamieszczając informacje o wartości Projektu, źródłach jego finansowania oraz zawierające wymagane logotypy.

Kontrolujący nie stwierdził wystąpienia w Gminie Sierakowice przypadków informowania Wojewody Pomorskiego o podjętych działaniach informacyjnych w trybie, o którym mowa w § 5 ust. 4 Umowy.

⁴⁷ Akta kontroli str. 13-40 – Wyjaśnienia Gminy Sierakowice z 28 sierpnia 2025 roku w/s Programu – odpowiedź na pytanie nr 8)

⁴⁸ Akta kontroli str. 164 – kopia plakatu Programu w edycji 2024. (dokument elektroniczny).

⁴⁹ Akta kontroli str. 45 – wydruk strony internetowej GOPS w zawierający informacje o Programie (dokument elektroniczny).

f) Sprawozdawczość dotycząca Programu.

Umowa z Wojewodą Pomorskim zobowiązywała Gminę do przekazania sprawozdania z realizacji Programu wg wzoru poprzez jego wygenerowanie w Generatorze Funduszu Solidarnościowego. Sprawozdanie obejmuje rozliczenie środków z Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym. Powinno zostać sporządzone w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania. Gmina zrealizowała zadanie wypełniając **14 stycznia 2024 r.** Sprawdzanie, którego dane są zgodne z danymi ustalonymi w trakcie kontroli na podstawie dowodów źródłowych ewidencji oraz rejestrów i arkuszy sporządzanych na potrzeby Programu⁵⁰.

Na podstawie dokonanych ustaleń kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Przyczynami stwierdzonych uchybień było m.in.:

- naruszenie unormowań wewnętrznych GOPS – Regulaminu wynagradzania pracowników GOPS w Sierakowicach, poprzez brak wskazywania w decyzji przyznającej dodatek specjalny, który sfinansowany został ze środków otrzymanych przez Gminę tytułem kosztów obsługi zadania – okresu, za który został przyznany,
- niestosowanie zapisów zawartych w umowie na realizację Programu oraz wymogach zawartych w wytycznych do tego Programu, tj. w szczególności:
 - a) w zakresie konieczności poprawnego dokumentowania wykonywania doraźnych kontroli i monitorowania na miejscu świadczenia usług objętych Programem (w sposób uniemożliwiający weryfikację miejsca prowadzenia kontroli jak i jej czasu),

Skutkami powyższego są m.in.:

- przyznawanie dodatków specjalnych bez określenie terminu za jaki one zostały przydzielone, tj. z naruszeniem § 12 ust. 3 tego Regulaminu,
- nie wskazywanie miejsca wykonywania czynności w protokołach z kontroli realizacji Programu w miejscu asystencji,

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone uchybenia są:

⁵⁰ Akta kontroli str. 5 – Sprawozdanie z realizacji Programu.

- w zakresie stwierdzonych błędów w realizowanym Programie – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach oraz pracownik zatrudniony na stanowisku głównego księgowego tej jednostki,
- w zakresie braku nadzoru nad realizacją Programu – Wójt Gminy Sierakowice.

Na podstawie ustaleń dokonanych w zdefiniowanych powyżej obszarach kontrolnych dotyczących kontroli przeprowadzonej w zakresie „Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego” – kontrolowaną działalność ocenia się – pozytywnie z uchybieniami.

Zalecenia/wnioski:

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej⁵¹ zalecam:

1. Zapewnienie zgodności wydatków, które finansowane są ze środków otrzymanych przez Gminę z tytułu kosztów obsługi zadania w wymogami formalnymi, w tym zgodności z wewnętrznym regulaminami,
2. Zwiększenie nadzoru nad realizacją Programu tj. w szczególności zapewnienie poprawnego dokumentowania wykonywania doraźnych kontroli i monitorowania realizacji usług.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego dokumentu, informacji o sposobie wykonania zaleceń lub o przyczynach ich niewykorzystania.

Wojewoda Pomorski

Beata Rutkiewicz

/dokument podpisany elektronicznie/

⁵¹ tj. Dz.U. z 2026 r. poz. 158